

Oameni de stat ai Sibiului

■ Supliment special marca Mesagerul de Sibiu ■ 4 pagini ■ Editor: Cosmin Pal

De-a lungul istoriei, Sibiu a dat câțiva oameni de stat care au contribuit decisiv în politica și administrația națională a României.

Un președinte de țară în persoana lui Klaus Iohannis, mai mulți prim-miniștri, Octavian Goga, Radu Vasile sau Gavril Dejeu, însă mulți dintre președinții și premierii care au condus destinele țării au avut legături strânse cu orașul de pe Cibin. Îi amintim aici pe președinții Nicolae Ceaușescu, Ion Iliescu, Emil Constantinescu și Traian Băsescu sau premierii Alexandru Vaida Voevod, Ion Gheorghe Maurer și Gheorghe Gheorghiu Dej. Aceștia au fost legați de județul Sibiu prin legăturile de familie, au locuit în Sibiu în momente importante din istoria Transilvaniei și a României, au ocupat funcții în instituțiile publice din județ înainte de a deveni oameni de stat, iar prin funcțiile pe care le-au deținut și-au pus am-

prenta asupra dezvoltării socio-economice a județului Sibiu, cu bune și cu rele. În altă ordine de idei, Casa Regală a României nu a avut, din păcate, o legătură foarte strânsă și directă privind administrația Sibiului, chiar dacă regii și reginele României, precum și urmașii acestora au vizitat des orașul nostru, de-a lungul istoriei.

Mesagerul de Sibiu vă propune un demers jurnalistice pentru a vedea ce oameni de stat a dat Sibiul de-a lungul istoriei, în speță un președinte și prim-miniștri, dar și care este legătura celor care au condus România, de-a lungul timpului, cu sibiienii, în plan politic, economic, social sau cultural. Aceasta este menirea suplimentului „Oameni de stat ai Sibiului”, inclus în colecția omonimă.

Astfel, de-a lungul istoriei, România a fost administrată de 68 de cabinete. Totodată, au fost, în timp,

premierii care au condus guvernul țării în mai multe rânduri. Cele mai dese schimbări de premieri și de guverne au avut loc în perioada interbelică și în ultimii 30 de ani, de la Revoluție încoace, atunci când viața politică a fost una efervescentă. În ceea ce privește președinții României, indiferent cum s-a numit funcția de-a lungul istoriei, au fost 18 mandate, în condițiile în care au existat președinții care au avut și câte două sau trei mandate. Numai Ion Iliescu a fost președintele României în trei mandate și un provizorat, în timp ce Traian Băsescu și Klaus Iohannis au fost aleși și ei de două ori în fruntea țării. În mandatele de șefi de stat ai României, am inclus și perioada monarhiei.

Cosmin PAL
cp@mesageruldesibiu.ro

Iohannis, președintele „made in Sibiu“

Klaus Iohannis și-a început al doilea mandat de președinte cu voturile a peste 5 milioane de români, care au dovedit că împărtășesc aceeași deschidere și aceeași toleranță precum românii, ungurii, romii și evreii din Sibiu care l-au ales primar pe un sas într-un oraș unde mai trăiesc puțin peste 1.500 de etnici germani.

Iohannis rămâne politicianul din Sibiu cu anvergura cea mai mare în istoria recentă. Și totul a început la Primăria Sibiu. „Am avut privilegiul extraordinar de a transforma acest oraș după cum însuși Sibiu m-a inspirat să o fac.

De fiecare dată când am construit ceva în și pentru această comunitate, am găsit aici dorința de schimbare, interesul pentru un bun mers al lucrurilor și prețuire pentru valori“, mărturisește Klaus Iohannis, în autobiografia sa, „Pas cu pas“.

KLAUS IOHANNIS | președinte

„Dacă te-ai născut și ai crescut aici, e aproape imposibil să nu te întrebi cum ar fi arătat Sibiul astăzi fără investițiile imense care au făcut posibilă reabilitarea și modernizarea lui, începând cu anul 2004. Faptul că aceste schimbări s-au putut face într-un timp atât de scurt dovedește că, până la urmă, tot oamenii și voința lor de transformare modifică fața lucrurilor.“

„Mă consider acasă în România“

Pe 18 iunie 2000, Klaus Iohannis își începea primul mandat de primar, la doar câteva zile de când împlinise 41 de ani. Buna reputație câștigată de Iohannis ca inspector școlar general a reprezentat, probabil, un argument hotărâtor pentru sibiienii care l-au ales. Dar mai era ceva. „La nivel personal, cred că a fost important inclusiv faptul că sunt căsătorit cu o româncă: faptul că soția mea este româncă arată, o dată în plus, că mă consider acasă în România și că fac parte din acest popor și din această comunitate“, punctează artizanul schimbării la față a Sibiului. De

sus în jos, „rețeta“ sa a funcționat: „modelul persoanei care conduce o instituție este preluat destul de repede de către subaltern“.

„Pentru ca treaba să meargă ceas“

Sloganul electoral din 2000 ilustrează și acum stilul de lucru al lui Iohannis. De la întâlnirile scurte și la obiect cu subordonații și cu partenerii, până la colaborarea cu investitorii pentru sponsorizarea proiectelor comunității. „Este și logic să dai ceva înapoi comunității din care fac parte oamenii care muncesc pentru tine, iar aceia care dispun de fonduri au înțeles că este foarte important pentru toată lumea ca ei să se intereseze și

să se preocupe de calitatea mediului în care trăiesc oamenii. Implicarea socială a fost și este parte dintr-o schimbare de optică pe care mi-o doresc extinsă la nivelul întregului mediu de afaceri“, arată Klaus Iohannis. Ca primar, a reușit să aducă în jurul aceleiași mese specialiști și decidenți cum nu se poate mai diferiți. „Experiența mi-a confirmat că se poate găsi un limbaj comun, că poate exista un program comun și, foarte important, un scop care să-i mobilizeze pe toți. Fiecare trebuie să-și conceapă realmente un program: să se gândească ce vrea să facă dacă ajunge în

funcție. Dacă aș da timpul înapoi, aș avea deja trei priorități, înainte de a mă apuca de lucru: analiza pe resurse și posibilități, importanța unei abordări integrate și importanța unei viziuni. Uităndu-mă în urmă, aș putea spune că sunt chiar trei principii câștigătoare, indiferent ce vrei să construiești“, a apreciat el.

Respect pentru individ

Iohannis este de părere că lumea în care acționăm, lumea pe care vrem să o modificăm și în care ne propunem să construim pentru viitor este o lume creată de și pentru indivizi, cu tot ceea ce ne apro-

pie sau ne desparte pe unii de ceilalți. „Fie că am acționat la nivel local sau național, în centrul preocupărilor mele de politician a stat mereu binele general, binele public, dar asta pentru că am pornit mereu de la ideea că absolut fiecare membru al societății noastre merită respect și incluziune. Fiecare dintre noi venim cu profilul nostru aparte, cu problemele și cu nevoile care ne individualizează, iar progresul unei societăți și mai bunul mers al unei comunități vin din și odată cu îmbunătățirile pe care le resimțim fiecare dintre noi, indivizii care o formăm“, conchide președintele.

Ceașescu l-a trimis pe „Prințisor” la Sibiu

Legăturile dictatorului Nicolae Ceaușescu erau destul de puternice cu Sibiu. Atât în plan administrativ, cât și familial. Fiul său, Nicu Ceaușescu, a ocupat funcția de prim-secretar al organizației PCR Sibiu către sfârșitul regimului comunist, iar fiica dictatorului s-a căsătorit cu un inginer sibian.

„Geniul din Carpați” avea o cabană de vânatoare la Bălea, actuala cabană Paltinu.

Zoia și-a luat soț sibian

Zoia Ceaușescu s-a căsătorit în 1980 cu inginerul sibian Mircea Oprean, cadru universitar la Politehnica din București, fratele fostului rector al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Constantin Oprean. Cu toate acestea, vizitele lor la Sibiu au fost destul de rare și au avut un context normal. Aceasta s-a născut în 1 martie 1949 și a decedat în 20 noiembrie 2006.

Zoia a urmat cursurile Liceului nr. 24, actualmente Liceul „Jean Monnet”, pe care l-a absolvit în 1966. Absolventă a Facultății de Matematică, avea preocupări intelectuale, era bibliofilă și colecționară de opere de artă. Soții Ceaușescu nu priveau cu ochi buni viața socială a fiicei lor, motiv pentru care au ordonat în repetate rânduri Securității să o urmărească și să-i „spargă anturajul”. Și condițiile în care

re și-a luat doctoratul în matematică sunt încă neclare.

Înainte de 1989, Zoia ajunsese șefa secției de matematică de la INCREST (Institutul pentru Creație Științifică și Tehnică) și locuia într-o vilă de pe strada George Enescu. Anumite valori din casa Zoiei, incunabule, stampe și cărți rare, au ajuns la Biblioteca Națională și au fost parțial returnate proprietarei cu puțin timp înainte de moartea acesteia, survenită în urma unui cancer pulmonar.

Nicu a fost prim-secretar în oraș la Revoluție

Nicu Ceaușescu s-a născut în 1 septembrie 1951, la București, și a murit în 26 septembrie 1996, la Viena. A fost al treilea fiu al dictatorului Nicolae Ceaușescu și al soției sale. Numit în funcția de prim-secretar al organizației PCR Sibiu în 1987, a fost considerat un potențial succesor în funcție al tatălui său.

A fost arestat în zilele Revoluției din decembrie 1989 și condamnat, ulterior, la cinci ani de închisoare, fiind eliberat pe motive medicale.

Pe 28 mai 1990, începe la Tribunalul din Sibiu procesul lui Nicu Ceaușescu. Fiul lui Nicolae Ceaușescu e acuzat de genocid. I se pune în cărcă măcelul de la Sibiu din după-amiaza de 22 decembrie 1989, deși, așa cum arătau toate datele, fostul prim-secretar plecase deja la București când a început să se tragă. Ceaușescu a dat două declarații importante în acea perioadă: „A fost o lovitură de stat pe fondul unei revolte populare” și „Am plecat la București, pentru că treaba mea la Sibiu se cam terminase”.

Absolvent al Facultății de Fizică, părinții îi hărăziseră o carieră politică. Cu părinții săi a avut o relație destul de tensionată în ultima perioadă a vieții lor, chiar el declarând că nu a reușit niciodată să ajungă „la un modus vivendi” cu ei.

Tilișca, locul natal al mamei lui Ion Iliescu?

Ion Iliescu a vizitat în câteva rânduri județul Sibiu, însă abia în mandatul 2000 – 2004 a dat câteva lămuriri în ceea ce privește mama sa vitregă, care era orinară din comuna Tilișca, o localitate pe care fostul președinte a vizitat-o în mod expres.

La vârsta de un an, Iliescu a fost abandonat de mama lui naturală, Maria Dumitru Toma (de origine bulgăroaică), care nu s-a interesat niciodată de soarta lui. La scurt timp, Alexandru Vasile Iliescu s-a recăsătorit, cu Marița Iliescu, care l-a crescut pe Ion Iliescu. În 1940, Alexandru Iliescu s-a căsătorit cu Marița, originară din Maramureș, sora bună a mamei lui Ion Cioabă din Sibiu, de etnie romă, cu care a avut doi băieți, frații vitregi ai fostului președinte (Mircea și Crișan – veri primari ai lui Cioabă).

Alexandru, tatăl lui Ion Iliescu, s-a născut în Oltenița, și a fost un comunist ilegalist. În decembrie 1931 a plecat clandestin în URSS, unde a participat la lucrările Congresului al V-lea al Partidului Comunist Român ținut la Gorkovo (lângă Moscova). La acest congres a semnat o declarație care prevedea că România contemporană

nu reprezintă prin sine o unire a tuturor românilor, ci este un stat tipic cu mai multe națiuni, creat pe baza sistemului prădalnic de la Versailles, pe baza ocupării unor teritorii străine și pe baza înrobirii unor popoare străine. A mai rămas în Uniunea Sovietică încă patru ani. La întoarcerea în țară a fost condamnat la închisoare, unde a și murit.

Născut în Oltenița, Ion Iliescu, după absolvirea liceului Spiru Haret din București în 1949, a studiat mecanica fluidelor la Institutul Politehnic București, iar apoi cu sprijinul Anei Pauker la Institutul

Energetic din Universitatea din Moscova. În timpul șederii sale la Moscova a fost secretar al „Asociației studenților români”. Se credea că îl cunoștea pe Mihail Gorbaciov, cu toate că atât Ion Iliescu, cât și Gorbaciov au negat în repetate rânduri acest lucru. Cu toate acestea, în 1990, în revista Paris Match, s-a speculat că Nicolae Ceaușescu credea că ar fi existat o conexiune între cei doi, deoarece în timpul vizitei lui Gorbaciov în România din iulie 1989, Iliescu a fost trimis în afara Bucureștiului pentru a preveni orice contact între cei doi.

Sotia lui Emil Constantinescu, originară din Sibiu

Sibiul a așezat un reper important în biografia fostului președinte Emil Constantinescu.

Sotia acestuia este originară din Sibiu. În 1963, cel ce avea să devină președintele României s-a căsătorit cu Nadia Ileana, juristă, care i-a fost colegă la Facultatea de Drept din București. Și fiica soților Constantinescu, Norina, s-a căsătorit cu un sibian: Cristian, fiul unui apreciat antrenor de fotbal din orașul nostru. Cununia civilă a celor doi a fost una discretă, în condițiile în care președintele Constantinescu nu a putut participa, din motive obiective, însă a fost prezentă Nadia Constantinescu. Imediat după căsătorie, pentru o perioadă, noua familie a rămas la Sibiu, unde au locuit în apartamentul familiei Boru, situat într-un imobil din zona centrală a orașului.

Fiica lui Emil Constantinescu s-a născut la București, unde a și crescut, dar vacanțele și le-a petrecut la bunica ei din partea mamei, Hermine, care a locuit în Sibiu, pe strada Morilor. După alegerile din toamna anului 1996, mama Nadiei Constantinescu s-a mutat și ea la București.

Norina a rămas în parte sibiancă, păstrând multe legături cu orașul și cu prietenii din copilărie. A absolvit

cursurile Facultății de Relații Economice Internaționale a Academiei de Studii Economice din București și a obținut apoi licența în administrarea afacerilor la United Business Institute în 1996. Cristian Eugeniu Boru s-a născut la Sibiu. Tatăl său, profesorul Eugen Boru, fost antrenor de fotbal, a decedat, în timp ce mama sa, coregrafa Monica Boru, a lucrat o perioadă ca antrenoare de gimnastică în Anglia. Cristian Boru a făcut Facultatea de Medicină la Timișoara.

Emil Constantinescu s-a născut la 19 noiembrie 1939 în Tighina, județul Tighina (astăzi în Republica Moldova). În 1956 s-a înscris la Facultatea de Drept a Universității București. Obține diploma în științe juridice în 1960 și după

îndeplinirea stagiului militar la Piatra Neamț își începe activitatea ca judecător stagiar la Tribunalul Regional Pitești, secția economică.

Climatul politic îl determină să renunțe la acest post și să redevină student la Facultatea de Geologie – Geografie în perioada 1961 – 1966. Este doctor în geologie al Universității București și Doctor ès Sciences al Universității Duke, SUA.

Președintele Constantinescu a îndreptat în mod hotărât țara spre intrarea în NATO și UE, a lansat mari proiecte de dezvoltare a infrastructurii „România la Răscruce”, între care a promovat sistemul de transport al petrolului și gazelor din Asia Centrală în Europa Centrală (conducta Constanța-Trieste).

Traian Băsescu și-a promovat omul de la Sibiu

Legăturile fostului președinte Traian Băsescu cu Sibiu au fost doar în plan politic. Acesta l-a promovat în funcțiile administrative ale țării pe viceprimierul Gheorghe Seculici, născut în satul Rod din comuna sibiană Tilișca.

Totodată, fiica președintelui Băsescu, Elena Băsescu, în perioada în care a fost europarlamentar, avea în circumscripție și județul Sibiu. Băsescu este cel care a promovat-o pe Codruța Kovesi în cele mai înalte funcții din justiție.

Gheorghe Seculici s-a născut în 19 aprilie 1953, în satul Rod, județul Sibiu. A fost viceprim-ministru, însărcinat cu coordonarea activităților din domeniul economic, în anul 2005, în cadrul Guvernului Tăriceanu.

Seculici a fost socru al lui Gheorghe Falcă, primarul Aradului. Familia Falcă, Gheorghe și Ela, fiica lui Gheorghe Seculici, au fost cununați de Maria și Traian Băsescu. Ulterior, cei doi au divorțat.

Sibianul din Cabinetul Tăriceanu a absolvit Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, obținând nota 10 pentru lucrarea de diplomă. În 1994, a urmat cursurile Ca-

merei de Comerț din Viena, unde a primit diploma de manager diplomat. Între anii 1999 și 2001, și-a continuat studiile de arhitectură urmând cursurile Universității „Ion Mincu” – Școala de Studii Academice Postuniversitare, secția de restaurări. În 2010, a urmat „Programul de formare specializată pentru ocuparea unei funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici” din cadrul Ministerului Administrației și Internelor – Agenția Națională a Funcționarilor Publici, iar în 2011 a urmat cursuri postuniversitare de perfecționare cu specializarea Securitate și bună guvernare în cadrul Ministerului Apărării Naționale – Universitatea Na-

țională de Apărare „Carol I” – Colegiul Național de Apărare.

Între anii 1979 și 1991, a fost arhitect-proiectant, șef proiect la S.C. Proiect Arad S.A. (fostul Institut de Proiectări Arad). Din 1991 până în 2004, a activat ca președinte al consiliului de administrație și director general la S.C. Proiect Arad S.A. În 2004, a fost ales președinte al Consiliului Județean Arad, funcție la care a renunțat în 2005, pentru a putea fi numit ministru de stat pentru coordonarea activităților economice în guvernul Tăriceanu, funcție pe care a ocupat-o între 20 martie 2005 și 22 august 2005. Gheorghe Seculici a fost timp de 15 ani președintele organizației județene a PD-L Arad, până la 1 iunie 2013.

Octavian Goga, fiul satului Rășinari

Octavian Goga s-a născut la 1 aprilie 1881, în satul Rășinari, fiul preotului ortodox Iosif Goga și al învățătoarei Aurelia Bratu. A urmat școala primară din satul natal, avându-l ca învățător pe Moise Frățilă, apoi a urmat liceul la Sibiu și Brașov. Studiile universitare le-a urmat la Facultatea de Litere și Filosofie de la Budapesta și Berlin (1900 – 1904).

În 1910, a venit la București pentru a milita activ în favoarea intrării României în Primul Război Mondial alături de puterile Antantei, a eliberării provinciilor românești aflate sub ocupație străină și a desăvârșirii unității statale. Pe 1 decembrie 1918, a participat la Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia, ca apoi să fie ales în Consiliul Dirigent, instituția cu atribuții executive din Transilvania până la desăvârșirea unirii. La alegerile din noiembrie 1919, Goga este ales deputat în primul legislativ ales pe baza votului universal. Împreună cu mai mulți apropiați, Goga părăsește Partidul Național Român în martie 1920 și se alătură Partidului Poporului (PP), condus de generalul Alexandru Averescu. PP a fost chemat la guvernare de re-

gele Ferdinand I, la sugestia fruntașului liberal Ionel Brătianu, iar Octavian Goga a primit portofoliul Cultelor și Artelor.

În ultima guvernare a Partidului Poporului, Goga fost numit ministru de Interne (30 martie 1926 – 4 iunie 1927).

Orientarea naționalistă. Fondarea propriului partid

Pe 10 aprilie 1932, Octavian Goga și-a fondat propria formațiune politică, Partidul Național Agrar. Noul partid nu a reușit să se impună pe scena politică, astfel că pe 14 iulie 1935 fuzionează cu Li-

ga Apărării Național-Creștine, condus de A.C. Cuza, rezultând formațiunea politică de orientare naționalistă Partidul Național Creștin, al cărui președinte devine Octavian Goga. Apropierea lui față de părintele spiritual al Gărzii de Fier, profesorul A.C. Cuza, nu a însemnat și îmbrățișarea totală a manifestărilor fasciste din plan european. El afirma că „noi suntem o manifestare organică românească, ce se încadrează în marea ideologie națională și naționalizată a continentului nostru”, precizând că „național-șovinismul e o doctrină care nu se poate potrivi cu împrejurările noastre de aici”. El se pronunța împotriva violenței practicate de mișcările de tip fascist.

Premier controversat

La alegerile din 20 decembrie 1937 PNC ocupă locul patru, obținând 281.167 voturi, adică 9,5% din totalul alegătorilor, care s-au concretizat în 39 de mandate în Parlament. Regele Carol al II-lea s-a folosit de pretextul că nici un partid nu a reușit să obțină majoritatea de 40%, astfel că îl desemnează prim-ministru pe Octavian Goga, cerându-i acestuia să formeze guvernul. Acest fapt nu a reprezentat decât primul pas în instaurarea dictaturii regale. Guvernul prezidat de Octavian Goga a publicat la 21 ian-

uarie 1938 Decretul nr. 169 de revizuire a cetățeniei, prin care evreii cetățeni români urmau să-și redovedească cu acte dreptul la cetățenie, în conformitate cu legea din 25 februarie 1924, în termen de 20 de zile de la afișarea listelor pe comune și orașe. Ca urmare a acestui decret a fost revizuită situația a 617.396 de evrei, dintre care 392.172 (63,50%) și-au păstrat cetățenia română, iar 225.222 (36,50%) și-au pierdut-o. Cei peste 200.000 de evrei, cu cetățenia pierdută, au primit certificate de identitate valabile pe un an, cu posibilitatea de prelungire. Erau considerați străini fără pașaport și supuși regimului juridic ca atare. Goga a justificat acest decret prin faptul că între anii 1918 și 1924 în România s-ar fi infiltrat evrei din fostele imperii austro-ungar și rus.

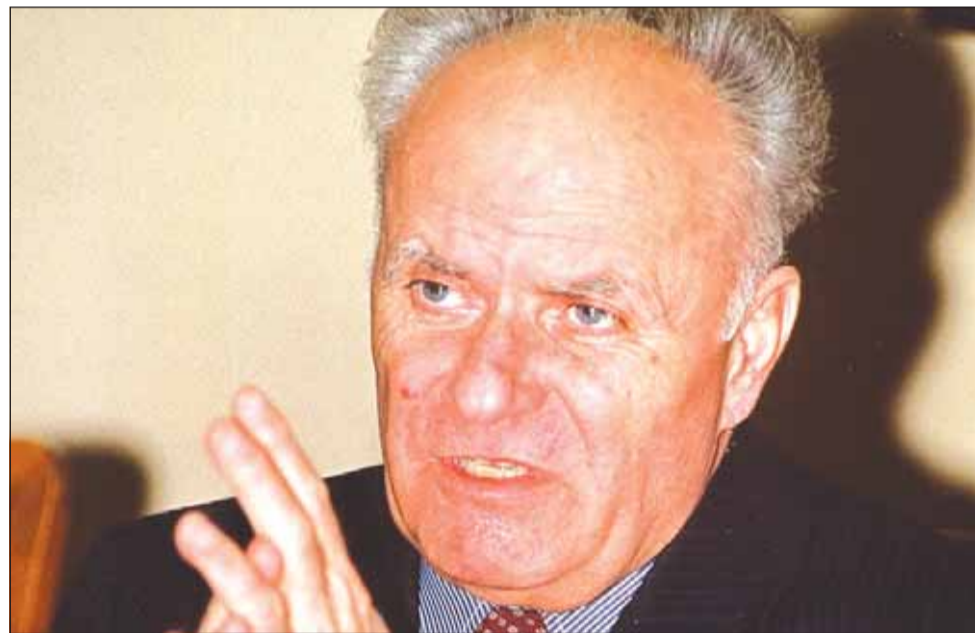
Începutul anului 1938 s-a caracterizat printr-o puternică ascensiune a Gărzii de Fier, care ataca cu înverșunare regimul democratic și se pronunța pentru reorientarea politicii externe a țării spre Axa Berlin – Roma. Totodată, Octavian Goga dorea să câștige cu orice preț alegerile din martie 1938 și a negociat un acord secret cu Corneliu Zelea Codreanu. Forțele democratice erau derutate și confuze, fapt ce a permis regelui Carol al II-lea să intervină decisiv pentru

atingerea obiectivului său politic. Prin lovitura de stat din 10 februarie 1938, Carol l-a demis pe Goga de la președinția Consiliului de miniștri și a constituit un guvern în frunte cu patriarhul Miron Cristea. Constituția din 1923 a fost suspendată și a fost elaborată o nouă lege fundamentală care a fost promulgată pe 27 februarie 1938. Prin aceasta, regele își aroga largi prerogative executive și legislative.

Prin aceste două acte a avut loc o schimbare a formei de guvernământ din România. Monarhia își asigura o poziție dominantă în sistemul politic al țării, iar instituțiile statului erau subordonate lui Carol al II-lea. Pe 30 martie 1938 a survenit lovitura decisivă aplicată de Carol formațiunilor politice. Este publicat decretul-lege de dizolvare a asociațiilor, grupărilor și partidelor politice. În urma acestui decret, PNC își încetează activitatea.

Pe 5 mai 1938, poetul sibian suferă un atac cerebral și intră în comă. Două zile mai târziu se stinge din viață, la vârsta de 57 de ani, iar pe 11 mai la Ateneul Român se desfășoară funeralii naționale, timp de trei zile. Este înmormântat, conform propriei dorințe, la conacul său de la Ciucea.

sursa: enciclopediaromaniei.ro

Gavril Dejeu – premierul României pentru 19 zile

Gavril Dejeu a fost prim-ministru interimar al României în perioada 30 martie-17 aprilie 1998 și a locuit în cea mai mare parte a vieții la Sibiu. Acesta s-a născut în 11 septembrie 1932, la Poieni, județul Cluj (interbelic). Este avocat, deputat PNȚCD în mai multe legislaturi, ministru de Interne în perioada 1996-1999. Este fratele lui Alexandru Dejeu, unul din liderii rezistenței anticomuniste din Munții Apuseni.

Dejeu a deținut portofoliul Internelor în guvernul

Victor Ciorbea și guvernul Radu Vasile. Gavril Dejeu a demisionat din funcția de ministru de interne în seara zilei de 19 ianuarie 1999, când minerii, angajați în Mineriada din ianuarie 1999, au trecut de barierele constituite de forțele de ordine în Defileul Jiului, ocazie cu care a declarat: „Am scotit că îmi revine o răspundere morală pentru atitudinea pe care au avut-o forțele Ministerului de Interne”.

În legislaturile 1992-1996 și 1996-2000, Gavril Dejeu a fost ales deputat în circumscripția

electorală nr. 33 Sibiu pe listele Convenției Democratice Române. Din anul 2000, de când s-a retras din politică și a părăsit Bucureștiul, fostul ministru de interne s-a retras în locuința sa din centrul orașului Sibiu, unde cântă la vioară, își crește nepoții și citește ziarele pe internet. În 21 iunie 2011, la editura Imago,

Gavril Dejeu a lansat cartea „România pe orbita reformei”, în care a adunat o serie articole scrise în perioada 2005-2011 și publicate de-a lungul timpului în ziarele locale.

Fostul premier Radu Vasile, sibian doar în acte

Fostul premier Radu Vasile s-a născut în 10 octombrie 1942, în Sibiu, și a murit în 3 iulie 2013, la București. A fost un om politic și istoric român, prim ministru al României între 1998 și 1999, propus de PNȚCD. Legăturile sale cu Sibiu se referă doar la actele de stare civilă și la vizitarea orașului nostru, atât ca prim-ministru, cât ca și lider al PNȚCD. Guvernul Radu Vasile a condus România în perioada 17 aprilie 1998 – 22 decembrie 1999. Pentru o perioadă, în cabinetul Radu Vasile, ministru de Interne a fost Gavril Dejeu. În funcția de prim-ministru, a fost confruntat cu Mineriada din ianuarie 1999, soluționată prin așa-numita „Pace de la Cozia”.

Tatăl său, avocat, a fost deținut politic. A decedat în 1986. Studiile gimnaziale și liceale le-a urmat la Drăgășani și Orăștie. Din motive de dosar, în plină epocă stalinistă, nu s-a putut înscrie la facultate, urmând mai întâi cursurile Școlii Tehnice Sanitare, pe care le-a absolvit în 1962. După relativul „dezgheț” din anii 1960, a devenit student al Facultății de Istorie a Universității București pe care a absolvit-o cu rezultate excelente (al treilea din promoție) în

anul 1967. A fost repartizat la Muzeul Satului, de unde a plecat, prin concurs, la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române, ca cercetător stagiar. Tot prin concurs a ajuns în învățământul universitar, mai întâi asistent și apoi lector la catedra de istorie economică de la ASE. În 1977, își ia doctoratul, dar, nefiind membru al PCR, nu a avansat în ierarhia universitară, fiind promovat conferențiar abia după Revoluție, în 1990, când este ales prodecan la Facultatea de Comerț. În 1993, deci „la termen”, fără să ardă etapele, devine profesor universitar.

A decedat pe 3 iulie 2013, din cauza unei boli incurabile. A fost înmormântat în data de 5 iulie 2013 în cimitirul Bellu catolic din București.

Activitatea politică

Din ianuarie 1990, a fost membru PNȚ-CD. Din 1993, a fost vicepreședinte al Senatului României și vicepreședinte al Comisei Senatoriale de Buget-Finanțe (comisia pentru buget, finanțe, activitatea bancară și piața de capital). În legislatura 1996-2000, Radu Vasile a fost membru în grupurile parlamentare de prietenie cu Federația Rusă și Israel. În legislatura 2000-2004, Radu Vasile a fost membru în grupurile parlamentare de pri-

etenie cu UNESCO și Republica Libaneză. Radu Vasile a inițiat două propuneri legislative, din care una a fost promulgată lege.

În planul politicii externe, a avut de asemenea o activitate importantă, fiind membru fondator al Forumului Central European, alături de Raymond Barre (fost prim-ministru al Franței), Helmut Schmidt (fost cancelar al Germaniei) și alții.

A conferențiat pe teme de istorie românească la școala doctorală de la Sorbona și a susținut peste 50 de comunicări științifice la sesiuni academice din țară și străinătate.

Radu Vasile a fost senator în legislaturile 1992 – 1996, 1996 – 2000 și 2000 – 2004.

Gheorghe Gheorghiu-Dej nu a vrut ca Sibiul să îi poarte numele

Gheorghe Gheorghiu-Dej (numele la naștere Gheorghe Gheorghiu, născut în 8 noiembrie 1901, Bârlad – decedat în 19 martie 1965, București) a fost liderul comunist al României din 1947 până la moartea sa. A fost prim-ministru al României în perioada 2 iunie 1952 – 2 octombrie 1955, dar și președinte al Consiliului de Stat al Republicii Populare Române în perioada 21 martie 1961 – 19 martie 1965.

Cum a ratat orașul Sibiu „șansa” de a-i purta numele?

Mai 1953. Partidul Muncitoresc din România sărbătorește 32 de primăveri. Un grup de muncitori de la Uzinele „Independența” din Sibiu au năstrușnică idee de a cere Comitetului Central al PMR ca denumirea orașului lor să fie schimbată:

„Către Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, București,

Un grup de muncitori de la Uzinele Independența Sibiu propun ca în cinstea celei de-a 32-a aniversare a Partidului, Orașul Sibiu să ia denumirea de orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, în semn al dragostei ce îl poartă muncitorii Uzinei noastre.

TRĂIASCĂ PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN ÎN FRUNTE CU IUBITUL NOSTRU CONDUCĂTOR

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ!

(urmează aproximativ 20 de semnături indescifrabile)”.
Scrisoarea muncitorilor sibieni ajunge în redacția cotidianului „Scânteia”, care o redirecționează către Cancelaria Secretariatului Comitetului Central al PMR în data de 13 mai 1953. Puși în fața unei situații pe care nu prea știau cum să o gestioneze, membrii Secretariatului CC al PMR (Iosif Chișinevschi, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol și Miron Constantinescu) aprobă (în principiu) propunerea bravilor muncitori sibieni. Povestea se încheie însă prin intervenția lui Gheorghiu-Dej, care consemnează pe minusculul înscris următoarele:

„Nu sunt de acord. Să li se recomande tov. ca în cinstea Partidului să obțină mari și concrete succese în munca lor ss. Gh. Gheorghiu-Dej (indescifrabil)”
sursa: stefanbosomitu.wordpress.com

Ion Gheorghe Maurer, judecător la Agnita

Fostul prim-ministru Ion Gheorghe Maurer și-a început cariera profesională în orașul Agnita. A exercitat această meserie pentru o scurtă perioadă, în perioada interbelică, însă apoi a revenit în zonă, în perioada comunismului pentru a lua parte la câteva partide de vânatoare. Ion Gheorghe Maurer (născut în 23 septembrie 1902, la București) a fost prim-ministru al României în perioada 1961-1974 și președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române în perioada 11 ianuarie 1958 – 21 martie 1961. A urmat Facultatea de Drept din București, iar, după absolvire, între 1925 și 1928, a fost numit judecător în orașe ca Agnita, județul Târnava Mare, Iernut și Târgu Mureș. Maurer revine la București în 1928. Renunță la ciocanul de judecător pentru avocatură.

Tatăl său a fost alsacian, profesor de limba franceză în București, mama româncă. Prenumele lui era de fapt Jean. Ion Gheorghe Maurer a studiat științele juridice și a activat ca avocat, calitate în care i-a reprezentat în instanțele juridice pe ilegaliștii comuniști români. Pe la sfârșitul anilor '20 era asistent de procuror la Tribunalul din Sighi-

șoara. A încercat să intre în Baroul de Târnava Mare, dar n-a reușit. Atunci a intrat în Baroul Avocaților de București. În anul 1937, a devenit membru al Partidului Comunist din România. Între anii 1947-1951, a deținut funcția de președinte al Comitetului Olimpic Român. A fost ales membru titular al Academiei Române din 1955.

În perioada cât a fost prim-ministru (a condus cinci guverne succesive din 21 martie 1961 până la 28 martie 1974), a făcut numeroase vizite în străinătate, pentru a înlesni relațiile economice sau a întări legăturile politice. A făcut câte două vizite în URSS și China (martie 1964) pentru

a media în conflictul dintre cele două mari țări socialiste. La 28 septembrie 1967, a călătorit în secret la Hanoi, cu scopul de a convinge guvernul comunist al Vietnamului de Nord să-și schimbe poziția dură și să adere la demersurile care aveau ca scop terminarea războiului cu Vietnamul de Sud. În mandatele sale, economia României a înregistrat o creștere medie de peste 9% pe an.

Pensionat de Ceaușescu

În 1971, a fost la una dintre multele vânători comune cu Nicolae Ceaușescu în județul Covasna. Cu această ocazie, s-a iscat un conflict dintre cei doi legat de cine a doborât

un urs, după ce amândoi au tras aproape în același timp. Cu toate că părerea asistenților prezenți era că glonțul ucigaș a fost al lui Maurer, un funcționar al ministerului rugat să facă arbitrajul, Fenester, a decis, că trofeul aparține lui Ceaușescu. Maurer a protestat și, în urma schimbului de cuvinte, Ceaușescu s-a supărat și a plecat cu elicopterul, fără să ia parte la ospățul obișnuit de după vânatoare. În 1972, în aceeași zi când Ceaușescu îi îndemna pe activiștii comuniști să lupte pentru realizarea planului cincinal în 4 ani și jumătate, Maurer a surprins opinia publică prin discursul său de la Cluj, în care a declarat, că „mai bine mai puțin, dar mai bine”. La ședința CC al PCR din 25-26 martie 1974, au fost îndepărtați din funcții mai mulți adversari ai lui Nicolae Ceaușescu. Maurer a fost scos la pensie la cererea sa, pe motiv de boală, dar a păstrat cele mai multe avantaje personale al elitei comuniste (vilă cu piscină în interior, două mașini de lux, șofer, pază de corp etc.). În anii care au urmat, a fost invitat de onoare la toate evenimentele publice mari ale partidului și statului (congrese, sărbătorile cu ocazia zilei naționale etc.).

După condamnarea represiunii mișcării de revoltă a muncitorilor din Brașov din noiembrie 1987, a fost pus în stare de arest la domiciliu.

Alexandru Vaida-Voevod a plecat și s-a întors la Sibiu

În activitatea politică, Alexandru Vaida-Voevod a ocupat timp de trei mandate funcția de premier al României, în perioada interbelică, remarcându-se, de asemenea, la conducerea Ministerului de Interne și a Ministerului de Externe. Alexandru Vaida-Voevod s-a născut în 27 februarie 1872, la Olpret, azi Bobâlna, și a decedat în 19 martie 1950, la Sibiu. În 1946, a fost pus în arest la domiciliu, la Sibiu, de către comuniști, unde și-a petrecut restul vieții, până la moartea sa în 1950, la vârsta de 78 de ani.

Mormântul lui Alexandru Vaida-Voevod se află în cimitirul Bisericii dintre Brazi din Sibiu, unde a fost reînhumat abia în 1990. Până atunci, rămășițele sale trupesti fuseseră ascunse, în secret, într-o criptă din subsolul unei capele romano-catolice din Cimitirul Municipal Sibiu, unde au fost descoperite, la dorința urmașilor săi, în urma cercetărilor preotului ortodox, de atunci, al Bisericii dintre Brazi, Mihai Sămărghișan, cel care a refuzat mai târziu retrocedarea lăcașului de cult și a cimitirului aferent, proprietarului de drept, Biserica Română Unită, Greco-Ca-

toolică (recunoscută oficial de Statul Român din 1989). Pe terenul de lângă Biserica dintre Brazi din Sibiu, Mitropolia Română Unită cu Roma (greco-catolică) a ridicat un monument în cinstea lui Alexandru Vaida-Voevod, care a fost dezvelit în data de 28 noiembrie 2018.

Artizan al Unirii

În 1893 a vizitat România și a luat parte la Sibiu la Conferința Națională a Partidului Național Român, partid de care și-a legat destinul. La conferința de la Sibiu, președinte al partidului a fost ales dr. Ioan Rațiu și s-a hotărât elaborarea unui „Memorandum” al românilor, adresat împăratului de la Viena. „Memorandumul” a fost redactat pentru a susține revendicările românilor din imperiu și a denunța politica de asuprire națională și intoleranța practică de guvernul de la Budapesta. Alexandru Vaida-Voevod a asistat la elaborarea proiectului de către Iuliu Coroianu în casa bunicului său, Alexandru Bohățel. Împăratul Franz Joseph a refuzat să acorde o audiență delegației, iar semnatarii și conducătorii acțiunii au fost trimiși în judecată. Totodată, s-a implicat în pregătirea și desfășurarea Conferinței Partidului Național Român din

10 ianuarie 1905 de la Sibiu care a adus triumful noului val activist din care mai făceau parte Iuliu Maniu, Aurel Vlad și Nicolae Comșa. Ulterior, a activat ca deputat în Parlamentul de la Budapesta, unde s-a distins ca unul din deputații cu vederi democratice. S-a numărat între apropiații arhiducelui Franz Ferdinand, moștenitorul tronului Austriei și Ungariei.

În anul 1916, după intrarea României în război contra Austro-Ungariei, și-a arătat dezamăgirea față de acest act. Vaida-Voevod considera că „poporul român din Austro-Ungaria va păstra același devotament față de dinastie și patrie, probat de veacuri, cu aceeași sinceritate și dragoste ca în trecut.” Alexandru Vaida-Voevod a avut o contribuție deosebit de importantă la înfăptuirea Unirii Transilvaniei cu România.

Un vizionar

A fost un om politic, medic, publicist, unul dintre liderii marcanți ai Partidului Național Român din Transilvania, apoi al Partidului Național Țărănesc. Vaida-Voevod a debutat politic în anturajul arhiducelui Franz Ferdinand, ca susținător al drepturilor românilor transilvăneni. După Unirea Transilvaniei cu România și fuzi-

unea naționalilor transilvăneni cu țărăniștii din Vechiul Regat, s-a numărat printre liderii marcanți ai noului Partid Național Țărănesc. A sprijinit regimul autoritar al regelui Carol al II-lea, motiv pentru care i-a părăsit pe național-țărăniști și a întemeiat propriul partid. După instaurarea monarhiei autoritare a fost numit consilier regal, iar șeful statului l-a folosit pentru a-și justifica regimul, mizând pe credibilitatea unor politicieni cu experiență, care erau fideli monarhiei. Va deveni unul dintre cei mai apropiați colaboratori, prin care Carol al II-lea își va legitima regimul autoritar. Din 1938, Vaida este numit consilier regal, apoi este ales președinte al Adunării Deputaților (9 iunie 1939 – 5 septembrie 1940). Mai mult, între 20 ianuarie – 22 iunie 1940, regele Carol al II-lea îl numește la conducerea Frontului Renașterii Naționale, „unica organizație politică în stat”, sub comanda supremă a regelui Carol. Evenimentele politice ulterioare au determinat ieșirea lui Alexandru Vaida-Voevod de pe scena politică. În 24 martie 1945 a fost arestat de autoritățile comuniste și anchetat de temutul ofițer de securitate Gheorghe Crăciun.

